

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК ІІІ Ч. 150 НЬО-ЙОРК І ДЖЕРЗІ СІТІ, четвер, 2-го серпня 1945.

No. 150. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, August 2, 1945.

VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Сокоу: ВЕрген 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA

FIVE CENTS ELSEWHERE

ДЕВ'ЯТЬ БІЛІОНІВ ДЛЯ РОЗБУДОВИ ПРОМИСЛУ В НАЙБЛИЖЧІЙ РОЦІ

Департамент торгівлі у Вашингтоні оприлюднив звіт із студії над розбудовою підприємств в найближчому році. Із звіту виходить, що 7,000 американських підприємств готові видати більше ніж 9 біліонів доларів на розбудову й поширення промислу. Крім цього підприємства прилядують до обслуговування електривні, залізничні і газові, призначили півтора біліона на розбудову своїх плянів.

Інтересне, що ті підприємства, які у воєнному часі не дістали від уряду замовлень, тепер плянують найширшу діяльність. Заповідають теж, що поширення підприємств буде сфінансоване в більшій частині власною готівкою, а лише якась частина з позичок.

ЗАПОВІДАЮТЬ 4-ДЕННИЙ ТИЖДЕНЬ ПРАЦІ В ЗИМІ.

Усі воєнні підприємства, включаючи й залізні гуті, будуть працювати лише 4 дні в тижні наступної зими внаслідок нестачі вугілля. Таке заповідає бюро Солідного Топлива у Вашингтоні. Єдина рада, щоб так не сталося, як каже оповістка, є така, щоб армія дозволила 20,000 воякам-майнерам повернутися до своєї праці. Секретар Ікес, як адміністратор топлива, заповідає, що наступна зима буде дуже критичною для цілого населення ізза нестачі топлива.

ПЕРЕВОЗЯТЬ ЛІТАКАМИ ВОЯКІВ НА ЗАХІДНЕ ПОБЕРЕЖЖА.

Зогляду на переладкування залізниць перевозом вояків і нестачі виважу армія Злучених Держав заповідає, що буде перевозити вояків літаками з східних портів на західне побережжя по 25,000 у місяць. У такий спосіб армія буде могла розпустити яких 3,500 вояків для обслуговування залізниць вже в недалекому часі. Крім цього ще цілий батальон колишніх залізничників, які тепер служать на європейським терені, повернуться додому і стануть до праці на своїх давніх становищах.

Для повітряного транспорту вояків будуть ужиті торговельні літаки на підставі контрактів, заключених підприємствами й армією.

ЗАЛІЗНИЦІ СПІЗНЯЮТЬСЯ З НЕДОСТАЧІ РОБІТНИКІВ.

Західний Директор залізничної Транспорти В. Ф. Кірк оприлюднює, що від 1. липня спізнилося разом 2,125 залізничних потягів пересічно по дві години. Це сталося ізза нестачі робітників. І так на 750 потягів не було доволі персоналу для обслуговування потягів, а 851 потягів спізнилося ізза нестачі механіків для пересування рейків. Щоб недопустити до заводу, треба було пустити 13,000 вагонів на інші шляхи, ніж первісно було пляновано.

ПРЕЗИДЕНТ ДОМАГАЄТЬСЯ ДОПУЩЕННЯ КОРЕСПОНДЕНТІВ ДО СОВЕТІВ.

Бувший пресовий секретар в Біллі Домі з часів президента Рузвелта, Стефан Т. Ірлі, виявив, що президент Труман має на цілі домогатися допущення американських кореспондентів до Советів із правом писати про всі новості. Ірлі не сказав цього виключно про Росію, лише ужив загального вислову, кажучи в розмові з газетярми в Ст. Луїс: „Заки президент виїде з Потсдаму, він візьме, коли не візав досі, уряди, представлені в теперішній нараді, щоб вони допустили американську пресу до звітності про всі новини в їхніх краях.“

ГЕНЕРАЛ РУЗВЕЛТ ПЕРЕХОДИТЬ ДО ЦИВІЛЬНОГО ЖИТТЯ.

Воєнний департамент у Вашингтоні оприлюднив вістку, що генерал Еліот Рузвелт, син президента, покине військову службу з днем 15. серпня і вернеться постійно із свого становища заки ще появилися в пресі вісті про його позички і інші фінансові трансакції. Для точності подано, що ген. Рузвелт зголосив аплікацію 11. травня, а поголоски в газетах появилися 23. червня. Заки Рузвелт покине службу, він покінчить 2-місячну відпустку, на якій він тепер перебуває. Рузвелт вступив до військової служби в жовтні 1940. року в ранзі капітана.

Генерал Рузвелт нап'ятував як „брехню“ всякі вісті, начеб то його батько, покійний президент, помагав йому у його фінансових трансакціях. Це відноситься передусім до цієї позички, яку Еліот залягнув від президента Грейт Атлантик енд Пасифік Ті Компані на \$200,000, а яку опісля сплачено готівкою за \$4,000.

ЯК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩОЇ,

чому не користати з оголошень знаменитих нагод для зарплати, поданих у оголошеннях нових робіт у „Свободі“?

Злучені Держави видали понад 50 біліонів за границею

Упродовж останніх чотирьох і трьох четвертин року, коли то ведено війну, Злучені Держави видали за границею \$11,437,000,000. Крім цього на підставі Ленд-Лізу вислано заграничним державам-союзникам матеріалів вартості \$39 біліонів, отже разом понад 50 біліонів. Це дає річно понад 10 біліонів доларів. Ці цифри оприлюднив Адміністратор Чужинної Економії, Лло Т. Краулі. Він каже теж, що взаїмну чужинні держави видали в Америці яких \$8,800,000,000. Все те сталося вчасі від 1. липня 1940 до 31. березня 1945.

В додатку до видатків Америка дала ще позичок на суму \$1,100,000,000.

МАРШАЛ АЛЕКСАНДЕР НОВИМ ГЕНЕРАЛ-ГУБЕРНАТОРОМ КАНАДИ

З Лондону наспіли вісті, що король іменував полевого маршала Гаролда Р. Л. Дж. Александра новим генерал-губернатором Канади на місце дотеперішнього губернатора ірла Атлона, Сер Гаролд Александер відзначився у війні на становищі головного команданта на терені Середземного моря. Його високо цінують у британських військових колах для його таланту. Становище генерал-губернатора Канади вважається за одно з найвищих становищ в урядах Великої Британії.

ПРОГОЛОСЯТЬ ПЛЯН АДМІНІСТРАЦІЇ НІМЕЧЧИНИ

З хвилиною покінчення нарад Трьох Потуг департамент стейту оприлюднить пляни адміністрації Німеччини. Ці пляни були випрацювані перед виїздом президента Трумана в Європу і мали дати підставу під наради в Потсдамі. Пляни мають бути лише тимчасові, бо нема часу випрацювати всього основно. Щойно за який рік появляться пляни для адміністрації Німеччини в подробицях.

ПРОГОЛОСИЛИ ПЛЯН СВІТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРИ Й ОСВІТИ

Департамент стейту оприлюднив начерк статуту для заложення світової Організації Культури й Освіти. Він обіймає 15 розділів, складених у подібний спосіб, як Чартер Об'єднаних Держав за конференції у Сан Франсиско. Членами цієї організації є держави, які належать до Організації Об'єднаних Держав. Організація культури й освіти ввійде в життя, коли хоч 20 держав з організації Об'єднаних Держав заявляться за нею і зголосять своє приступлення.

Конференція в Потсдамі на укінченню

Конференція Трьох Потуг у Потсдамі, що була перервана через відїзд британських делегатів на вислухання результатів британських парламентарних виборів, була перервана вдруге через недугу Стааліна. По його видужанню конференцію продовжувано і вона мала би покінчитися в середу.

Зараз по закінченню конференції президент Труман відїде на стрічу з британським королем Юрієм VI., а в Потсдамі відбудеться ще конференція міністрів заграничних справ Трьох Потуг. Стріча Трумана з королем відбудеться на однім американським кружляку. По повероті до Америки президент зложить американському народови рапорт з конференції.

ЧОРЧИЛ БУДЕ ПРОВІДНИКОМ ОПОЗИЦІЇ

Нововибраний британський парламент відбуде у середу своє перше засідання. Є це чисто формальна сесія, що має на цілі тільки вибрати президента палати. Врочисте відкриття парламенту відбудеться 15. серпня. Всіх цікавить, що скаже король у тронівій промові про заповіджене Партією Праці соціалістичне законодавство.

Опозицію проти уряду буде вести Чорчил. Ліберальна Партія не приступила до коаліції з Консервативною, вважаючи за краще держатися як особна політична одиниця. Комуністи заявили за Партію Праці, бо, мовляв, вся робітничка класа мусить держатися разом проти консервативістів, що будуть вилазити зо шкіри, аби унеможливити Партії Праці її конструктивну роботу.

Проф. Гаролд Ласкі, предсідник Британської Партії Праці, заявив на радіо, що Партія Праці буде продовжувати американський „новий розділ“. Він казав, що Партія Праці не є революційною в тому розумінню, що вона кидає бомби. „Ми є революціонери в тому розумінню, що хочемо, аби розумний процес демократичного уряду зреорганізував центральні засади нашої цивілізації. Ми не палимося до вивласнювання маєтку кожної людини. Ми не порушимо ошадностей малих людей“.

ШВЕЦІЯ ДІСТАЄ СОЦІАЛІСТИЧНИЙ УРЯД

По шістьох роках правління коаліційним урядом Швеція дістала наскрізь соціалістичний уряд. Прем'єр уряду Гансон заявив, що Швеція хотіла би приступити до Об'єднаних Держав.

ЛОРД ГАЛІФЕКС ВЕРНУВСЯ ДО БРИТАНІЇ

Ерл оф Галіфекс, британський амбасадор до Злучених Держав, приїхав до Британії. Хоча він заявляє, що приїздить на річні вакації, загально сподіваються, що супроти приходу до влади Партії Праці, він уже до Вашингтону не вернеться.

ЧЕРЕЗ ЦІЛУ ДОРОГУ ОДНАКОВО. — Перші, що прибули з Пасифіку просто з Ето, очі Енкі-станули в ряд, щоб провирити себе на болотистій оболоні у пристані в Манії. Вони виїхали з Леггори в Італії, перебули 40 днів дороги у правдивім поту чола, а коли їх спитали, як їм поводитися, то відповіли, що серед болота й дощу на Філіппінах вони почуваються таксамо, як у соняшній Італії.

ЩЕ РАЗ БОМБАРДУЮТЬ НАГОЮ

Кепська погода, що навістила околицю, де стоять літаковози Третьої Флотії, що бомбардують округу Токіа, не здержала воєнних операцій флотії проти намірених цілей. Літаки далі бомбардували цілі, що їх щойно перестали бомбардувати попереднього дня. Внаслідок кепської погоди одначе бомбардування сконцентровано найбільше на летнищах в окрузі Нагої та на флотну базу в Майзуру.

У цих операціях знищено або ушкоджено ворогові дальших 89 літаків та затоплено або ушкоджено 8 кораблів, у тому числі три воєнні. Між тими останніми є один новий кружляк та два нищителі.

ОСТЕРІГАЮТЬ ЯПОНЦІВ ЩОДО БОМБАРДУВАННЯ МІСТ.

Американські летуни розкидали з літаків летючки по Японії, подаючи в них лісту 12 міст, що будуть тепер бомбардовані, та остерігаючи при тому японське цивільне населення держатися осторожнє від тих міст.

У цій осторозі американська команда заповідає, що означених поименно 12 міст призначені на знищення вогненними бомбами, скиненими з бомбовиків „Бі-29“.

АМЕРИКА ОСТЕРІГАЄ ЯПОНСЬКИЙ УРЯД ЗА ТРАКТУВАННЯ БРАНЦІВ.

Американський уряд видав публичну осторогу японському уряду в справі його трактування американських воєнних бранців. Коли саме американський уряд у минулий вівторок остеріг 11 японських міст перед наближаючимся бомбардуванням, японський уряд пересунув у ті міста американських воєнних бранців. Після бомбардування тих міст японське радіо потім подавало, що між жертвами бомбардування є певне число американських бранців з таборів у тих містах.

Американський уряд звертає увагу японському уряду, що таке трактування воєнних бранців противиться постановам міждержавних конвенцій, підписаних Японією, та загрожує, що потягне японський уряд до відповідальності за такі вчинки.

ОКІНАВСЬКІ ЛЕТУНИ НИЩАТЬ КЮШУ.

Американські бомбовики, базовані на острові Окінаві, поносять далі головний тягар повітряної війни проти Японії. Вони розбивали летнища й корабельні інсталяції в окрузі Кіюшу та здовж азійського побережжя.

Від 3. липня бомбовики генерала Кенія затопили або сильно ушкодили 250 ворожих кораблів, що разом мали поємності понад 250,000 тон.

У війні проти японських військових сил у Китаю велику ролю відіграють „повітряні приватіри“ та „морські корсарі“.

ЯПОНСЬКІ НЕВДАЧІ У БУРМІ

Аліянські війська в Бурмі начислили понад 7,000 вбитих японських вояків, що згинули, пробуючи дістатися в пастки в південній Бурмі до ріки Сітангу. Дальша боротьба в Бурмі концентрується здовж залізничі з Рангуну до Манделею.

КИТАЙСЬКІ НЕПОВОДЖЕННЯ.

Китайська команда признала, що японські війська ще далі посуваються у напрямі Нанчангу з південної частини провінції Кіянґсі та що вони добули назад американську повітряну базу в Карсієні.

Завзяті бої йдуть коло міста Кіана. Китайці знищили японцям 15 річних човнів.

СМЕРТНИЙ ПРИСУД НА СІМ НІМЦІВ.

У німецьких містах Дармштадті закінчилися розправа проти 11 німецьких цивільних осіб, обвинувачених за вбивство 6 американських воєнних летунів коло міста Русельгайму дня 6. серпня 1944. року. Судила їх американська військова комісія, зложена з 6 американських офіцерів під проводом генерала Дей-видсона. Розправа тривала 6 днів.

Сім підсудних засуджено на смерть, 1 звільнено, а 3 засуджено на довшу в'язницю. Між тими, що мають бути повішені, є дві жінки. Є між ними теж один урядник нацистичної партії та один німець, що колись жив 4 роки в Нью Йорку. Засуджені прийняли присуд без вияву почувань; тільки одна жінка, котра відіграла головну ролю в підюджуванні юрби до вбивства летунів, почала істерично плакати. Німецькі адвокати, що боронили підсудних, признали, що суд судив справедливо, а критикували тільки те, що суд прийняв самопризнання обвинувачених, підписані ними в в'язниці.

Підчас своєї остаточної промови адвокат Катлер говорив: „Головну вину за цей вчинок поносять люди, яких тут нема: нацистичний уряд і Гебелс“. Шеж міністер пропаганди підбехтував німецький нарід і вклав у них ненависть до американських і британських летунів, коли він казав їм: „Німецький нарід буде знати, як покінчити з тими бандитськими летунами“.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. NYant 9-0582

ПРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Подписное число три цента.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з суботи (з англійською частинною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

За оголошення редакції на відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧАРТЕР ПОТВЕРДЖЕНИЙ

У минулу п'ятницю американський сенат потвердив 89 голосами проти 2 так званий чартер забезпечення, на котрий спирається організація Об'єднаних Держав, ухвалена на конференції в Сан Франсиско. Це подія величезної ваги для світової політики, хоча вона покищо не стрічається з широким розголосом, на який заслугою, з огляду на справжню сенсаційність висліді британських виборів.

На основі рішення американського сенату Злучені Держави нарешті приступують до міждержавної організації, до якої їх при кінці першої світової війни знягав ще президент Вилсон, а до якої їх не пустила тоді опозиція завзятих партійних загрозливців та менше завзятих американських ізоляціоністів. Значиться, тепер зроблено те, що Злучені Держави могли зробити чверть століття тому.

Багацько можна спекулювати про те, що було би в світі сталося, якби президентом Вилсоном було вдалося тоді те, що вдалося тепер головню завдяки заходам покійного президента Рузвельта. Серед американського народу є нині поважне підозріння, що колиб Злучені Держави були приступили до Ліги Націй, то може події світові з того часу булиб зовсім інакше та може й не було би тепер другої світової війни. На цій підозрінню спирається віра, що одинокою нагодою для запобіження новій війні є власне повстання подібної організації при активній співпраці Злучених Держав. Число голів сенаторів, що заявилося за чартер нової організації, дрібне число його противників, що робить це рішення майже однодушним, та скорість, з якою прийнято до переведення ухвали, — все це вказує, як глибоко ввійшли ці думки в свідомість американського народу. Сенатори видно є переконані, що проти загальної струї імплісти не можливо.

Американський народ знає, що він платить за цю участь у міжнародній організації частиною своєї суверенності: в майбутньому він уже не все буде могли робити в міждержавних справах тільки те, що його урядови забажається, як це було давніше. Як учасник міждержавної організації він буде мати різні обов'язки та кошти, які часом можуть зростати. Однак одночасно з ростом його зобов'язань і тягарів зростає його сила, вплив і права, як визначного члена організації, що обіймає просто весь світ. Передусім внаслідок приступлення до міждержавної організації Америка буде мати один з вирішальних голосів при вирішенні питань надходячого миру.

За майже однодушним рішенням сенату стоїть майже однодушна воля американського народу покласти підстави під тривалий мир, і ця американська опінія буде піддержкою для прихильників міждержавної співпраці по всьому світу.

Загибель японської флоту

Кожному з нас стоїть у пам'яті неділя 7. грудня 1941 року, коли японські бомбовики заатакували несподівано й в зрадинський спосіб американські військові кораблі коло Перл Гарбору. Атака мала на цілі знищити зовсім, або раз на все скалічити американську флоту до того, аби вона вже не відіграла ніякої ролі в війні, яку цим актом Японія проти Злучених Держав піднімала.

Минулого тижня та американська флоту, що мала бути раз на все скалічена, але замість цього перемінилася на найбільшу флоту людської історії, відпладилася за Перл Гарбор, розбиваючи японську флоту на Внутрішньому морю Японії. Великі бомбовики з американських літаководів би-ли постійно по Куре й інших базах японської військової флоту на Внутрішньому морю. Від тепер Пасифік є вже не перешкодою до перемоги, але дорогою, по котрій піде непереможна інвазія самої Японії.

Удар цих бомбовиків, базованих на наших літаководів, знищили надії японців, що вони зможуть ще зібрати кілька оставших ім кораблів для доброго вжитку. Найзаметнішим явищем у тому роля різних кораблів американської військової флоту. Найважливіший удар, передовсім під душевним зглядом, завдали японській флоту такі американські нищителі. Ці кораблі, не дивлячися на свою величину, поносять тягар морських боїв. Американські нищителі своїм ударом по великих японських кораблях переконали японців очевидячки про слабкість, ба навіть повну неміцність, їх боевої флоту. Вони заплили відважно до самого входу до затоки Токіа, не оглядаючися на „мінові поля“, на бережні батареї ні великі ворожі кораблі, заатакували там ворожий конвой і знищили його. Цей маневр американських нищителів по-крив соромом японську флоту, що будь-якою колись була третьою щодо сили флотом світа.

Цей удар минулого тижня не знищив одначе ще всієї японської флоту. Таке знищення флоту зрештою є зовсім неможливим, хоча як повна перемога, бо модерна флоту має сотки кораблів. Однак нема найменшого сумніву, що головні одиниці ворожої флоту вже затоплено, знищено огнем або так сильно ушкоджено, що вони вже в цій війні не представляють ніякої боевої вартості.

На основі донесень можна ствердити зовсім певно, що японський боевий корабель „Гюга“, що служив теж як літаковод, затонув у мілких водах та що його верхню надбудову знищено потім зовсім. Цей корабель тепер уже мож-

на зовсім вичеркнути з лісти боевих кораблів. Поки його буде можна добути й направити, війна напевно скінчиться. Його сестра, корабель „Ісе“, теж ушкоджений, теж за всякою правдоподібністю так сильно, що до кінця війни він бою вже бачити не буде. „Гаруна“, найстарший японський війською корабель, про котрого знищення доносили вже не раз, а котрий, як у-пир, усе ще вертався до життя, нарешті вже так сильно знищений, що цього за цієї війни певно не зробить. Боевий корабель „Нагато“, що має містоті 38,000 тон та носить на собі вісім 16-цалевих гармат, стратив теж усю надбудову й певно вибитий з лінії на довгий час.

У цей спосіб скінчилася доля найбільших японських кораблів. Японія відіймає тепер тільки один або два додаткові кораблі, що знаходяться тепер у напіві, а може навіть десь плавають по морю.

Ушкоджено далі Японії 4 літаководи, що становлять від одної третини до двох третин оставшої Японії сили літаководів. Ушкоджено далі чотири кружляки, отже одну третину японської сили кружляків. Крім цього Японія понесла поважні втрати в своїх нищителях, гарматних човнах і інших легких кораблях.

Нема найменшого сумніву, що американці будуть далі продовжувати свої атаки з минулого тижня та топити або нищити до решти ті кораблі, що їх уже ушкодили. Кожний просто день принесе лісту нових японських морських утрат, будуть розбивати японські кораблі, поки їх усіх не винищать, поки їх тільки стати. Су-проти цього постійного зросту японських утрат навіть важко кожну втрату вичисляти.

Коли до цього додати ще те, що американські літаки й воєнні кораблі зробили в японських портах, та на берегах Японії, то тут можна говорити справді про смерть цілої японської військової флоту. Американці завдали японській флоту такі поважні втрати, що тепер уже можна вичеркнути японську флоту як важний чинник для оборони Японії. Це не значить, що вже не буде морських боїв. Ворожа флоту всеще має кілька важких кораблів, дещо легких кораблів, значне число субмарин та велике число дрібних човнів, які можна буде вжити для різної себебубної акції. Однак японська флоту тепер уже не зможе ділати явно, а буде мусити ділати скрито й несподівано. Вона вже не зможе відіграти поважної ролі в обороні Японії перед надходячою інвазією.

Американці кажуть тепер з іміщено, хоча день, у котрий

Члени нового кабінету в Англії

Недавні парламентарні вибори в Англії вніесли на верх нові особистості, які можуть грати першорядну роллю не лише в самій Англії, але теж у всесвітній політиці, отже варта з ними запізнатися.

На першому місці, очевидно, стоїть теперішній прем'єр Клемент Річард Атлі. Він став соціалістом „через повернення“, як пишуть про нього. Це неспіва людина, без бесідницького таланту, цілковито відмінна від свого попередника Вінстона Черчила. Загально признають, що Атлі строго придержується соціалістичних засад і з переконання є вірний цій доктрині. Він є членом парламенту від 1922 р. і був останніми часами заступником прем'єра, тому його вважають за досвідченого політика.

Він причисляє себе до британської Лейбор Парті, котрої головою є проф. Гарольд Дж. Ласкі. Із ним не дуже симпатизує Атлі, бо Ласкі перед 2 роками висловився, що Атлі є чесна людина, але неінтересна і не вміє одушевити своїх прихильників. Це вказує, що і кар'єра Атлі не має світлої минулу. Однак його промови, хоч спокійні, то відзначаються логікою і мають фільософський підклад.

Атлі вродився в 1883 р. як син адвоката, що належав до Консервативної Парті і був представником Правничого Товариства в Лондоні. Після закінчення університету в Оксфорді Атлі посвятився адвокатурі. Як адвокат мав нагоду приглянутися нужді в лондонській дільниці Іст Енд і це спонукало його стати суспільним працівником. Раз навіть став до праці в корабельних доках і перейшов до Лейбор Парті. У першій світовій війні Атлі брав участь в виправі на Галіполі і дослужився ранги майора. Після війни пуснувся на політичну кар'єру й успішно „кандидував“ на посади в місті Степні в 1920 р. Вже в 1922 р. був обраний як член парламенту і став секретарем тодішнього прем'єра з Лейбор Парті, Ремі-ска МекДоналда. Вчасі теперішньої війни він гостро виступив проти пожертвування Етіопії, Чехословаччини й Еспанії в користь держав Осі. Коли в 1940 р. Черчил створив перший воєнний кабінет, він запропонував Атлі в члені кабінету і цей став заступником прем'єра вже в 1942 р. Він вклав тим, що проголосив Атліанський Чартер, а останніми часами взяв участь в конференції в Сан Франсиско і в конференції Трьох Потуг в Потсдамі.

японці доклали цього соромного нападу, з пам'яті американського народу не буде ви-тертий ніколи.

Другим важним міністром в британському кабінеті є міністер закордонних справ. В кабінеті Атлі це місце займає Ернест Бевин. Він має 64 роки і більшу частину свого життя присвятив робітничому рухові в Англії. Він визнається громадським голосом, адміністраційними способностями і зручністю в переговорах. Свою кар'єру розпочав як „фармерський“ робітник, помічник у робітні, кондуктор на трамваях, а потім став урядовцем робітничої юнії і як такий вів страйк на доках ще в 1899 р. У Брістолі зорганізував юнію безробітних, а вчасі першої світової війни дістав назначення від уряду, щоб зорганізувати перевозову службу в пристанях. Після війни він перевів здуку 55 транспортних робітничих організацій в одну краєву юнію і став у ній генеральним секретарем.

Бевин був противником політики замирення, яку вів прем'єр Черчил і так завзято агітував проти нього, що потягнув за собою робітничий страйк став представником Лейбор Парті. Коли Черчил став прем'єром, покликав Бевина на міністра праці в 1940 р. Його називали „найспосібнішим чоловіком в британській промис-лі“.

Новий лорд президент міністеріальної ради Герберт Стенлі Морисон має 57 літ. Він зв'язаний із свого організаторського хисту, є сином полісмена, за молоді вже віддався робітничому рухові. Був хлопцем до послуху, боровим службовиком, добився становища урядовця в робітничій юнії і відзначився вчасі муніципальних виборів у Лондоні. Тут став головою міської організації Лейбор Парті в 1934 р. а Черчил покликав його на міністра домашнього забезпечення. На цьому становищі видав закон про видавати комунальну газету „Дейлі Воркер“, заявляючи, що не допустить до створення П'ятої Колумні в Англії.

Гю Далтон, новий міністер скарбу, вважається за інтелектуального провідника в Лейбор Парті. Його батько був соціалістом Англіканської Церкви. Після закінчення університетських студій він вступив до військової служби і брав участь в виправі проти Італії в першій війні. В державній службі відзначився як фінансовий експерт у міністерстві праці, а потім як підсекретар закордонних справ.

Сер Стафорд Кріпс, теперішній міністер торгівлі, походить з аристократичної родини. Його батько це знаний лорд. Після закінчення правничих студій вступив на воєнну службу і був управителем фабрики амуніції в першій війні. Після війни вклався великими заробітками як адвокат, за-

робляючи по \$200,000 річно. Коли став послом до парламенту з раними Лейбор Парті остерігав нарід перед другою світовою війною і домагався припинення діяльності фашистів.

Черчил використав спосібності Стафорда і вислав його як амбасадора до СРСР вчасі другої війни. Потім він дістав місію перевести переговори з Індією в справі самоуправи. У 1942 р. став міністром у кабінеті Черчила і провідником палати послів.

Сер Вільям Джовит, новий лорд канцлер, був виключений раз з Лейбор Парті за те, що підтримував кабінет МекДоналда. Артур Грінвуд, міністер без портфелю, має 65 літ, був урядовцем у міністерстві здоров'я і відзначився як автор книжок про суспільну гігієну.

ДИВНІ НОВИНИ**ГАЗОЛІНА ЗАГАСИЛА**

Ральф В. Галагер, президент ради директорів Стендарт Ойл Компані оф Нью Джерсі, відомо, що його підприємство винайшло дуже сильну, або як кажуть, високо-октанову газоліну, яка не горить. Газетарський репортер „Був вчасі проби цієї газоліни в четвер 19. липня в кімнатах підприємства в Ракефелер-Сентер у Нью Йорку. Коли йому сказали, що це незапальна газоліна, він засвітив сірник і кинув його в газоліну. Газоліна не лише не запалилася, але ще й загасила сірник. Компанія оголошує, що нова газоліна зробить безпечним цивільне летунство після війни.

МУСИПЧУК**ЛІТНА ДУМКА**

Літо, літо,
Пішче жито,
Винуть трави у покосах;
Вітер з гаю
Пориває,
Запах сина геть уносить.

Сонце пражить,
Спека парить,
В тій ховатється худібка;
У водичці,
В чистій річці
Холодяться малі діти.

А я гляну,
В мрях тану,
Думка в далечині несеться...
Чи там наше
Сіно пахне?
Чи цвіте жито, пшениця?

Ані вістки,
Ані чулки,
Ані вітрику буйного
Від родини, з України,
Краю рідного могого.

Літо, літо,
Пішче жито,
Винуть трави, сіно пахне;
Винуть мрії
І надії,
Літня думка лиш не гасне.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ОЛЕКСАНДЕР ЛУТОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з імігрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературнім Конкурсі У. Н. Союзу).

51)

(Всі права застережені)

Шукаючи, з поручення, за документами, надіслав Безхатний багато паперів збіжжової біржі „Грейн ексчендж“. Став обчислювати, за ці ка влений, іскільки покійний програв на піснях. По приблизному обчисленні вийшло на дев'ять тисяч. Найшов листи від жінки й дітей з Бучачського повіту в Галичині, датовані п'ять місяців всього поперед. У листах на милість Богу прохалося батька й чоловіка відозватися, прислати хоч п'ять доларів оплатити податки. Найшов листи й від вінпегських „горничих“, одна писала, що синок вже бігає.

Лист. Описав смерть, порадив через польський консулний лист доходити річей і майна покійного, якщо якесь мав, подав адресу консуляту. Місяців через три одержав відповідь. Жінка й діти Гарого дякували „чужій людині“. Чи одержали вони що, чи доходили бодай, Безхатний не довідався. Забобон забобонам, а лишатися самому в колибі чи в хаті звідки хтось вмер — до приємності не належить. В людині відзиваються атавістичні почування, жаж далеких предків перед незрозумілими їм природними явищами, віра у всяких вовкулак і-духів. Ро-

зум диктуєчю перекоує в одному, а атавізм йому перечить. І часом перемагає. Додати до атавізму темну ніч, шум ліса, вовчі завивання і те, що найближча людська душа живе у віддалі п'ятьох миль, тож нічого дивного, що вразилому Безхатному не раз здавалося — ось відчиняться двері колиби й увийде покійник! Однак привик.

В розмовах з фермерами висловився Безхатний, що Гарий можливо і не вмер би, якщоб менше пив. Хто йому питво постачав — всім в околиці було відомо. І звичайно, до слів Безхатного додано десятих інших. До Холуїського його слова дійшли у такому змісті, що ніхто інший, тільки цей дядько завинив у Гарого смерті. Безхатного зустрінувши, підпийли Холуїський зачав погрожувати, вимагав доказів. Схопив навіть за груди. Безхатний штовхнув і пан Холуїський заточуючися пова-лювався, хоча день, у котрий

розкошений, поривався битися. На його крики походилили з хат люди. Поспокійнішав, але все домагався доказів. Немав Безхатний модерної звички від своїх слів відмовлятися, сказав отже, що колиб Гарий менше пив, можливо і не помер би, а хто йому самогон постачав — самий він бачив пару разів. Кожиж Холуїський подалі його напастуватиме, то до поліції він не вдавтиметься, самий порадить так, що вибепанське завадіцтво назавжди. Не зможе Холуїський самогону навіть пити готового, не то що гати. Погроза мала неабиякий успіх!

Збувся Безхатний одної напасті, а друга за нею вслід. І то від поважніших вже риб в околиці. Але так само через других людей.

Жив по сусідству фермер, Бабишин на імя, — те, що зогувуть людина-недзачник. Не знав ані „думера“, як самий говорив, кожний його дурив, посмішковався. Вивів вось-

меро чи дев'ятеро дітей. Ідучи на стацію по харчі Безхатний не міг оминати його фарми. Бабишин запросив його вступити до хати раз, другий. Дали просити перевірити його рахунки з склепарем. Місцеві торговці впродовж літа давали фермерам на борг всяку всячину, заплату забирали в земі дровами. Заробляючи подвійно — і на своїх товарах і на ціні дров. Кожна людина хоче жити, алеж бо мусить та жити другий людині. Та тут було інакше. Товари в склепі продавалися дорожче чим по сусідніх „околицях“, змішок муки різнився в ціні на пів долара. Ціна дров знов нижча. Обчислюючи рахунки Бабишина завважив Безхатний цікаве явище: у підсумках траплялися похибки, але мабуть навмисні, бо все у користь склепаря. Фермер до того доводив, що склепар по-давав багато якихось річей, яких він не бачив. Різниця у підсумках за пів року дохо-

дила до двох десятків доларів, а й приписані річі виносили близько десятки. Довго не роздумуючи, Бабишин починчив до склепаря. Що там відбулося — розповіли люди, які все бачили. Дорогою Бабишин набрався мабуть все більшого завзяття й увійшовши до склепу з місяця випалив замість „добрийдень“:

— Ви мене шахруєте, пане Зельман!

— Я тебе шахрую? — видивився на нього склепар ніби здивовано. — Звідки ти про те довідався, раз читати не вмієш? Хто це тобі показав, Іване?

— А во, той манігрант, що в Микитишиного Майка ліс рубав.

— Ну, й ти йому повірив? Я з тобою котрий вже рік „бізнесую“, а такого між нами ще не було ніколи!

— Алеж бо й я працюю з тобою, а ви легко собі працюєте і вже тисячі а тисячі в

банку, доми в місті маєте, — спромігся на розумні слова Бабишин.

— До інтересу необхідно розумну голову мати, не таку, як твоя, Іване! — повчав склепар. — Як що я тебе ошукую, ну, то не треба, щоб ти мене помагає. Обійдусь і без тебе. Заплати мені довг, а дров твоїх я зовсім не потребу.

— Та я самий не знав би навіть... Це той манігрант! — Бабишин почав оправдуватися.

— Ну, то веди інтерес з тим своїм манігрантом. А чиж на багато я тебе ошукав?

— Та щось вісімнадцять з центами.

— Бачите, які ви всі? Як нема чого жерти, на борг треба дістати, так збіднієте і до пана Землямана. А почуєте десятку в кишені, то вже шахраєм мене робите. Ви всі погинули тут без мене! Заплати, Іване, те що винен! До мене більше не приході!

(Дальше буде).

Микола Чубатий.

Берія маршалом червоної армії

Гідність маршала армії колись за старих „реакційних часів“, часів почуття лицарськості серед народів християнської цивілізації було все у великій пошані. Само слово походить ще з часів французького середньовіччя, з часів лицарських виправ. Тоді начальника вождя армії, що заступав короля або князя в особистій команді армії, звали маршалом. Слово маршал набрало згодом значіння одинокого шефа армії, даної країни. Цю гідність признавали звичайно вимово заслуженому генералові й то тільки одному в цій нації. Такий звичай зберігся по нині в народів Західної Європи, в Англії та Франції. Там гідність маршала це навіть не якийсь військовий титул чи ранг, це тільки військова гідність признавана нацією за вимово великі заслуги для нації на полі бою проти ворогів держави. Тому теж говориться маршал Франції, англійський маршал і так далі.

По першій світовій війні маршалом Франції був іменований Фош, начальний вождь альянських армій в Європі. По його смерті, гідність маршала Франції признали маршалові Петенови за його бравурну оборону Вердену проти німців. Трагедія Франції та доказом комплетного хаосу в Європі є факт, що цей одинокий маршал Франції сидить нині під закидом державної зради тоїж самої Франції, як шеф так званої французького уряду Віші.

Під диктаторами маршали спролетаризувалися.

Доперва під диктаторськими режимами в Європі в Німеччині та в Соетах гідність маршала зійшла на пси; маршали спролетаризувалися так, як спролетаризувалися нині всі дотеперішні почування лицарськості та гідності людини. В часі теперішньої війни маршали в нацистичній Німеччині та комуністичній Росії зачали множитися як гриби по дощі. Властиво й Гітлер і Сталін, кожен з них, вважав себе маршалом своєї армії, одначе один і другий так розумівся на військовій дії, як швед на краветві, тому з конечности один і другий мусів признати той найвищий військовий титул спершу одному генералові, а потім другому, третьому й так далі. Дивне, що так само робив Гітлер, так само робив Сталін. В Німеччині та в Соетах множилося маршалів як гриби по дощі. Мало не кожного „знаний генерал ставав маршалом.“

Чому це так було, не тяжко догадатися. Один і другий диктатор боявся, що колиб був тільки один маршал в його царстві, то він готов в пригожу хвилину, овіяний славою побідного героя справді стати одиноким маршалом в державі, а Гітлер чи Сталін кожен у своїй диктаторській країні нагнати на сто вітрів. Тому зачали ці диктатори множити маршалів, щоби висувати одного маршала проти одного Розумували в той спосіб: буде більше маршалів, так ніодін з них не стане одиноким божцем армії та країни. В додатку надія кожного молодшого генерала, що коли добуде ласку свого диктатора вірністю гончого пса, то й собі вскопчить в мундир маршала, побуджували кожного шукати ласки ясного сонічка, від якого залежить життя, аванс, гідність або й смерть кожного маршала. В Соетах та в нацистичній Німеччині маршали появлялися, як нині час блестили та зникали.

Ці самі причини ділали в Соетах, ці самі причини приневолювали Гітлера множити маршалів в десятки, видвигати їх переходово до значіння, щоби не один по кількох місяцях зійшов в тінь мало не пов-

ного забуття.

Був час, коли дуже популярним був маршал Ворошилов та Буденний. Скоро по вибуху німецько-російської війни притимив тамтих маршал С. Тимошенко. Тимошенка величали як першого маршала та героя Советського Союзу. Аж нагло зник Тимошенко з горизонту, а появилася хмара нових маршалів, доси нікому невідомих: Ватютин, Толбухин, Малиновський, Рокосовський, Черняховський, щоби згодом всіх їх притимив маршал Жуков, кажуть перша особа серед достойників Советського царства зараз по Сталінові.

Всеж таки всі дотеперішні червоні маршали це були військовики. Правда маршалом став та маршальський мундир натягнув на себе також Сталін, але то якось так не разило. В диктаторських царствах диктатор на всім розуміється, тому так само як капраль Гітлер міг бути начальним вождом, так само маршалом міг стати Сталін. Гідність маршала спролетаризувалася, намножилося їх дозени, але то все таки були люди відомі як полководці: та кожен, хоч переходово, міг похвалитися якимсь воєнним успіхом. Сензацією у цілому світі стало доперва іменування останнього червоного маршала Берія.

Генераліссімус та останній маршал.

Кілька днів перед іменуванням Берія маршалом, Сталін позбувся титулу маршала та казав послушною Виконкомови Советського Союзу признавати себе генераліссімусом, себто начальним вождом. Аж тоді маршалом став Берія.

Хто це Берія? Назвице тої людини доволі рідко появлялося на сторінках преси дарма, що по Сталінові в Советській Юрмі була це дійсно перша особа. Берія це прямиий наслідник шефа Чека Джержинського та Менжинського, шефа ГеПЕУ Ягоди, розстріленого в часі останньої чистки старих комуністів. По страченні Шефа ГеПЕУ Ягоди шефом страшної російської тайної поліції став Берія. Йому то повірив Сталін перевести чистку старих комуністів та гарантувати російський трон грузинському диктаторові.

Берія свою службу сповнив добре на повне задоволення свого шефа. Повнив він добре видно свою службу й в часі війни. Його тверда рука поза фронтом теж немало причинилася до побіди Советів над нацистами. Та видно його роля ще не скінчена, коли по війні, коли вже затихли гармати, шеф Народного Комісаріату Внутренних Дел себто в советській дідности шеф тайної і явної поліції стає червоним маршалом.

Хто є Берія по національності? Дотепер той пост найдовше занимали зросійщені поляки Дзержинський та Менжинський. Ягода мав бути білоруським чи литовським зросійщеним жидом, Берія має бути лотисем. Відділи зросійщених комуністів лотисів в червоній поліції ще на початку революції вславилися своєю вірністю Кремлеви та безоглядністю; одним із них є Берія.

Можна було всіх ласк сподіватися для Берія, але яке відношення шефа ГеПЕУ до гід-

To any man
who's ever needed \$100

Sometime or other almost everybody
needs cash in a hurry.

You can't ever tell when it will
happen to you.

But if you're smart now, you won't
have to worry.

If you put money aside in War
Bonds today, it'll be there—ready and

waiting—when you need it.

What's more, for every \$3 you put
in War Bonds (Series E), you'll get \$4
back ten years from now. For every
\$37.50, you'll get \$50.00. For every
\$75, you'll get \$100.

How about buying an "Emergency
Fund" War Bond today?

WAR BONDS... to have and to hold

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

АСТОРІЯ, Н. Й.

3 ювілею для У. А. Допомого-
вого Комітету.

В неділю 27. травня Асторія-
ська Жіноча Громада обходи-
ла 18-літній ювілей свого іс-
нування. Забава відбулася в
галі Українського Демокра-
тичного Клубу. Голова Жіночої
Громади, п-ні М. Юкимичка,
отворила ювілейне свято і
попросила о. С. Каляра розпо-
чати свято з молитвою разом
з зібраними. Як нам відомо,
Жіноча Громада, від коли іс-
нує посилає жертви до Євро-
пи на всілякі цілі, і тепер в
часі війни не відмовлялась від
жертв на такі цілі як Амери-
канський Червоний Хрест, Ю.
С. О., і на фонд лікування ді-
тоточого паралічу і на багато
інших цілей. І на тім ювілею
після промов і побажань, Жи-

ночій Громаді, як від жінки,
так і від чоловіка, і на заклик
пані А. Бурдиги, щоби не за-
бути і на сім ювілею за своїх
братів і сестер в Європі, котрі
були примусово зібрані і зас-
лані до чужих країн на приму-
сові роботи, а тепер лишилися
„як билина в полі“, в холоді і
в голоді й просить нас, як бра-
тів і сестер по крові за поміч,
то булаб добра нагода, і днес
щось зібрати. На цей заклик
зголосилися до збірки п-ні Ле-
вицька і п. Врублевський.

Жертви зложили наступні:
П. Бурдига \$10; Левицький \$5;
по \$2: Борусь, Сидор, Яки-
мицький, Василік, Н. Н. по
\$1: Галан, Гладкий, Михнів, По-
дольський, Зуский, Командо,
Заровенний, Врублевський, Га-
рилиць, Семусь, Білінський, Фі-
ліпповський, Давидів, Фігурський,
мол., Бродин, Грабовський.

ности маршала, гідности все
доси добуваної на полі бою?
На яким це побоевищі всла-
вила Берія, що й йому припа-
ла булава маршала по закін-
ченню війни?

І Гітлер був біля Гітлера од-
ним з найбільше всемогутчих
людей в нацистичнім царстві,
але гідности маршала таки не
дістав. Чому не дістав? Мабуть
тому, що рівночасно з призна-
ченням Гітлера в маршали, ін-
ші маршали німецької армії
булиб покладали свої мар-
шалківські бурави Гітлерови
на стіл. В диктаторських режі-
мах такі типи як Гітлер та Бе-
рія є потрібні, одначе все таки
серед військових німецької ар-

мії було на тільки самопошани,
щоби не носити військовому
генералові маршалківської бу-
лави разом з кровавим вішате-
лем Гітлером. В Соетах шеф
крівавого НКВД стає червоним
маршалом, рівним героєви на
побоевищі. А може останній
маршал призначений марша-
лом на пострах всім поперед-
ним, щоби ані одному з них не
захотілося користати зі своєї
слави як героя Советської ро-
дини та її спасителя перед на-
цизмом? Новий маршал пока-
зав вже, що вміє добре махати
своєю булавою як шеф НКВД
в дома, поза фронтом. За це
його й маршалом зробили.

УВАГА! ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. УВАГА!
YOUNG WOMEN'S CLUB
при Українській Правосл. Церкві св. Михаїла у Вунсакеті

ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 5. СЕРПНЯ (AUGUST 5, 1945)
В ПАРКУ ПРИ ЦЕРКВІ, 74 HARRIS AVE.

Пікнік розпочинається в годині 1. пополудні.

До танців приграватиме оркестра В. Кіндешорського.
Весь дохід піде на будову пам'ятника по забитих воїнах нашої
громади.

Молоді жінки сподіються, що наші громадяни з Вунсакеті, а рівно-
ж з близьких околиць придуть на цей пікнік і гарно забавляться.
Комітет буде старатися задовольнити гостей різними перекусами та
холодними напінками.
На випадок дощу пікнік відбудеться в галі. Комітет.

ПОШУКУЄМО
386 ЖЕРТВОДАВЦІВ по \$100НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ“
НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ
ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода“, орган Українського Народного Союзу, сві-
дома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були
завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції
американських українців, закликає їх тепер до активної та
жертвенної участі в проголошеній отсим надзвичайній кам-
панії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств,
чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше
як \$100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — укра-
їнським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи“
на допомогу українським жертвам війни зложили:

113) Тов. Дочки України, від. 12 Українського
Золотого Хреста, Шікаго, Іл. \$100.00
114) Юлія Баволяк, головна радна У. Н. Союзу,
МекАду, Пенсильвенія 100.00

Разом \$ 200.00
Попередно проголошено 11,200.00
Разом \$11,400.00

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто доларів чи більше — просимо
слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на
„Свободу“, на таку адресу:

SVOBODA

P. O. BOX 346

JERSEY CITY 3, N. J.

Відтак слідувала промова п.
Білецького, в якій він висвіт-
лив зібраним про працю У. Н.
С., як то ми тяжко працювали
не лише для себе, а для нового
покоління та на жаль багато
з нас і наших дітей ще до
днес блукають по чужих за-
помогових інституціях. Даль-
ше говорив п. Білецький, яку
то користь приносить нам У.
Н. Союз. Тому то кожний з
нас повинен сейчас вписатися,
хто ще не належить до Союзу.
Рівночасно згадав нашого ге-
нія Тараса Шевченка і ззивав
присутніх, щоби шанували йо-
го заповідь: „Учітесь брати
мої“. Також говорив про науку
і сказав, що у нас є досить
книжок як для старших, так і
для молодших як в українській
так і в англійській мові. Відтак
забрав голос О. Рожко, котрий
вияснив як в страшний спосіб
знущались і знущються воро-
ги в старім краю над народом,
церквами і стященниками, та
над світською інтелігенцією та
провідниками, ззивав, щоби
вписуватися в члени У. Н. Со-

юзу, бо це наша джердиня.
Описля заряджено збірку, якою
занились панни: Антошка Іж і
Марія Корнова. Вони зібрали
\$82.50.

Г. Шумський, секр.

ПАТОКЕТ, Р. АЙ.

Замість вінка на далеку
могилу.

Дякуючи У. Н. Союзови за
скору виплату посмертного по-
сили Генрі М. Сошек, що зівав
вбитий на Окінаві, громадяни
Петро і Олена Сошек перебра-
ли до У. Н. А. Допомогового Ко-
мітету у Філадельфії \$10 як
жертву для українських жертв
війни.

СТАВІТЕ В РЯДИ УКРАЇН-
СЬКОГО НАРОДНОГО СО-
ЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І
НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇН-
СЬКОЮ АМЕРИКАНСЬКОЮ
ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗА-
ЦІЄЮ.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА...
КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ

УВАГА! ГАРТФОРД, КОНН., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКИЙ МОЛОДЕЧИЙ КЛУБ

Річний Пікнік

В НЕДІЛЮ, 5. СЕРПНЯ (AUGUST 5, 1945)

В „LIGHTHOUSE GROVE“,
STATION 23, EAST HARTFORD

Початок у годині 2:30 пополудні.

Маємо честь запросити всіх українців з Гартфорда
і околиць на Пікнік. Частина доходу іде на Українську
Церкву. Будуть несподіванки, танці і всякі перекуски.

УВАГА! ПІТСПУРГ І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

СТАРАННЯМ УСІХ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАД

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ

В WEST VIEW PARK

В НЕДІЛЮ, дня 5-го СЕРПНЯ (AUG. 5, 1945)

ПРОГРАМА: Вступне слово Василь Шабатура; Хор з Савт Сайд під проводом Бог-
дана Ягели; Хор з Норт Сайд під проводом І. Корбешко; Хор з Міксі-Ракс під
проводом Д. Андрейчина. Солістка Розалія Савіцька, Реферат про українських збін-
ців д-р В. Галан, Танцюристи з Карнері під проводом Лесі Кучер. Спів трьох Сестер
Онишкових. Промови: адвокат FRANCIS J. O'CONNOR, Марія Малевиц і WALTER C.
MONAGHAN. — Бондові нагороді.

Весь чистий прихід призначений для українських жертв цієї війни.

КОМІТЕТ ЦЕГО УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ:

Павло Панчак, предс.; Марія Малевиц, заст. предс.; Катерина Кірей, касієрка; Іван
Лішак, заст. кас.; Катерина Полак, фін. секр.; Василь Рудавський, рек. секр. Члени
Комітету: Анна Дяк, Юлія Кучер, Леся Кучер, пані Гурська, Іван Корбешко, Михай-
ло Сарахман, Михайло Земледух, Іван Балабан, Микола Шур, п-на Лесюк, Марія Кор-
па, Ст. Гріб, Василь Шабатура, Мих. Дуткевич, Іван Монастирський і Розалія Жук.

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ—WANT ADS

Classified Department—B2rgm 4-0237—B2rgm 9-0582

WAR MANPOWER COMMISSION EMPLOYMENT REGULATIONS

Essential Workers need Statement of Availability. If transferring to less essential, need U. S. Employment Service consent in addition. Critical workers also need both.

Сушні робітники обов'язані мати посвідку, що вони є до розпорядності. При перенесенні до менше сушних робіт мусять мати крім цього згоду „Юнайтід Стейтс Емплоймент Сервіс". „Критичні" робітники потребують те обох посвідок.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

ФАНДРИ

ШІПЕРС І ГЕЛПЕРС

Повоєнна нагода

WORTHINGTON-CAMON METER CO.
296 SOUTH ST., NEWARK, N. J.
W. M. C. правила заохочуємо

ФАБРИЧНИХ РОБІТНИКІВ

Мужчин до заг. фабричної роботи

Постійна праця

ДОБРА ПЛАТНЯ

Досить овертайму

Добрі робітничі умовини

MURPHY FINISHES CORP.

224 McWhorter Street

Newark, New Jersey

ОПЕРЕЯТОРІВ

на жіночих Спортсвер

Сінгер машини, секційна робота

ДОБРА ПЛАТНЯ, ПОСТІЙНА ПРАЦЯ

Примітні робітничі умовини

BENJAMIN SOSNE,

4 Washington Place, N. Y. C.

BMT to 8th St. Station

КУПИТЕ ВОЄННІ БОНДИ

ПОТРІБНО МУЖЧИН

І ЖЕНЩИН

ПОТРІБНО МУЖЧИН

ГОТЕЛЕВИХ РОБІТНИКІВ

Жінок і Мужчин

Добра платня—Вік не обмежений

Не треба досвіду—У всіх департам.

KNOTT HOTELS

Free Employment Service

234 7th Ave., bet. 23 & 24 Sts., N.Y.C.

СКЛЕПОВИХ ПОМІЧ. У ПРОДАЖІ

МУЖЧИН АБО ЖЕНЩИН

Повний або кілька год. час.

UNIVERSAL FOOD MARKET

Concourse Tube (Sip Ave.)

JERSEY CITY, N. J.

595 Broad St., Newark, N. J.

146 Main St., Hackensack, N. J.

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ФІНІШЕРОК

на фор контах, досвідчених

добра платня, постійна праця

Costas Lefas

307 7th Ave., N. Y. C.

(Room 601)

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДВІ МОЛОДІ ПРОФЕСІЙНІ СИЛИ.

Надія Буцяк

Анна Буцяк

Патріотичні громадяни, Іван і Марія Буцяк, з Ньюбуріпорт, Масс., мають неабияку радість, що діждалися, що їх обидві доні, Надія і Анна, покінчили університетські студії та збільшили ряд українсько-американських професіоналістів. А ми раді, що хоч ця родина живе серед не-українського середовища, бо українців там немає, а подбала, щоби діти мали зв'язок і з українським життям та були у своїй організації. Всі вони, є членами 238 відділу У. Н. Союзу, що є в Бостон, Масс. До цього додамо, що в червні цього року п-на Надія Буцяк покінчила науку в Нейсон Каледж в Мейні, де спеціалізувалась в „Гом Економикс", доставши диплом „Бечелор оф Саєнс". По фєріях вона обійме посаду в вищій школі в Бостоні. П-на Ганя студіювала біологію і хемію в Юніверсіті оф Нью Гемпшир і одержала тепер диплом як „Бечелор оф Саєнс". Тепер працюватиме як хемік. Обидві сестри відгравали визначні ролі за студентських часів і займали різні почесні становища в студентських організаціях. — Подав М. Давискіба.

АКРОН, О.

На поміч жертвам війни.

„Помагайте збігцям! Спасайте нас від голодової смерті! Ратуйте, бо ми нагі і босі і голоні!" Ось такі слова і поклики бачимо і читаємо в наших часописах щодня. Серцю тяжко видержати, бо знаємо, що такі слова не є ніяка видумка, але словами покриті.

Наша громада, хоч не велика щодо числа українців, взялася до праці, щоб по своїх силах допомогти дещо тим нещасним.

Скликано збори всіх товариств, що гуртуються коло у-

країнської католицької церкви. Вибрано Комітет і цей Комітет, щоб не оминати нікого, поділив місто на три часті і пішли від хати до хати за жертвами. Громадяни віднеслись до Комітету щиро і прихильно, а доказом цього є, що збірка принесла 500 доларів.

Рівнож відбулися дві спільні вечери на цю ціль. Чистого доходу було \$167.63.

Комітет вислав чек на суму \$500 на руки З. У. А. Допомогового Комітету в Філадельфії, а решта остане в касі, бо збірка продовжується далі.

За Комітет: Теодор Баран, предс.; Василь Пулк, кас.; О-

приповідку: „дівчата наповняють обори, хлопці їх випорожнюють". Всякі кари плачено в Греції, Римі і в старій Германії рогатою худобою.

— В інших народів стали й інші предмети виміни валютою. Залежно, що було в даному краю найбільше цінним. До 15 століття платили москалі китайцям за їхні шовки шкурами диких звірят. Слово „куна", або „видра" — було довший час тотожне в значінню з поняттям „грів". Цю назву („куни") своєї валюти впровадила була недавня Хорватія.

Шкірки з вивірок уважано в Вірджинії до 1667 р. офіційним платіжним середником. Серед індіанського племені кароків ціннілося найбільше червоний скальп дятеля. У багатьох інших народів і племен стрічаємо риби, сіль, риж, перли, дорогі камені і... золото, що сповняють ролі середника виміни — гроша і є краєвою валютою.

лекса Зепко, секр.
Жертви зложили на руки місцевому Комітету для потерпілих в Європі і вислані до У. А. Д. Комітету в Філадельфії, Па.

По \$25: Відділ 295 У. Н. С., Відділ 68 Провідіння, Союз У. країн Америки ч. 9.

\$20: Молоді Відділ 180 У. Н. Союзу.

\$16: Іван Зепко.

\$15: Мих. Судомір.

\$11: Мих. Петруна.

По \$10: Союз Українок Америки ч. 7, Теодор Баран, Василь Пулк, о. Іван Дорогович, Євгенія Зепко, Стеф. Дрехлер, Ник. Фігель, Марія Спірняк, Григорій Сташків, Мих. Філяс, Іван Куцук.

\$7: Николай Українець.

По \$6: Олекса Зепко, Константин Зепко, Яків Іваницький.

По \$5: Мих. Геряк, Марія Козір, Максим Хорошак, Теодор Маційовський, Ілля Гурин, Ник. Шквара, Григ. Мончак, Мих. Бала, Олекса Кудера, Іван Томко, Лука Сахарницький, М. Товкало, Дмитро Мискало, Стефан Пільо, Семен Дудра, Іван Коч, Никола Сивик, Мих. Чаплик, Стефан Матвіїв, Володимир Поливка, Семен Антонюк, Кіндрат Пірка, Никола Іваницький, Дмитро Різник, Мих. Богдан, Антін Сироїд, Стефан Цепко, Стефан Яворський, Н. Н.

По \$3: Йосиф Полянський, Ник. Савула, Стефан Гарбар, Дмитро Матвіїв, Стефан Рогалінський, Євгенко Лесняк.

По \$2: Евгенія Пулк, Катерина Тарас, Юліан Зепко, Вас. Шташків, Николай Сорока, Василь Толочко, Антін Галаті, Е-

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

К. Добрянський, Нью Йорк.

— У списку жертв з віча в дні

1. липня пропущено Ваше ім'я

і жертву \$10.

ва Венгер.
По \$1: Василь Худзій, Анна Мегабен, Пилип Баримедський, Панько Коч, Павліна Федор, Анастасія Зепко, П. Керлик, Г. З. Керлик.

Збірка того самого Комітету в Кентон, О.

По \$5: Антін Бандорський, Іван Скубяк, Антін Клюс, Іван Дель, Мих. Скубяк, Петро Клюс, Стефан Демчак.

По \$2: Іван Демчак, Стефан Попек.

Росфорд і Толідо, О.

на поміч жертвам війни.

На організаційних зборах відділів Українського Народного Союзу з Росфорду і Толідо, що відбулися 1. липня 1945 р. в Росфорд, О. в салі Українського Дому привітали зложили свої жертви для помічі жертвам війни.

Жертвували наступні громадяни:

\$25: Український Американський Горожанський Клуб.

По \$5: о. Володимир Рожко, Андрій Теплий, Максим Завойський.

\$3: Михайло Кушнір.

По \$2: Антін Іж, Михайло Бобак, Юрій Грод, Григорій Миськів, Юрій Лещук, Василь Ратич, Ігнатій Кушнір, Дмитро Шмагаля з Клівленд, О., Давид Барна.

По \$1: Іван Кульматицький, Павліна Кульматицька, Григорій Шумський, Михайло Ватраль, Анна Андриц, Стела Бобак, Наталка Корнова, Марія Корнова, Іван Бобак, Антоніна Іж, Михайло Чорний, Михайло Денко, Анастасія Павлюк, Йосиф Бобак, Йосиф Афанас, Василь Страховський, Дмитро Медецький, Михайло Корнова, Лев Бобак, Андрій У-

нісько, Іван Крупяник; дрібніми датками 50 ц.

Разом \$82.50.

Збіркою занялися п-ні Анто-

ніна Іж і Марія Корнова.

Всім жертводавцям сердечна подяка.

Антоніна Іж, Марія Корнова.

ЗБОРНІ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БРИКЛІН, Н. Я. Збори Товариства Українського Народного Союзу, що мали відбутися 4. серпня, не відбулись, а відомості з важких причин на п'ятницю, 10. серпня, в 8. год. вечір в У. Н. Домі, 216-218 Гренд-стріт, за статком і ухвалою п'ятих зборів, член, який не прийде на збори підлягає карі 50 ц., яка буде вписана до місячних вкладок. Котрий член не раплатить знову належностей до товариства страчить право до заомоги. Тому, щоби уникнути всяких неприємностей, приходять всі на кожні збори. — М. Кіт, рек. секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГЛАНКИ

Дня 8. липня 1945 р. зівстав убитий в Німеччині мною ВАСИЛЬ ЯРИЧЕВСЬКИЙ, член 1538 відділу У. Н. Союзу в Порт Амбой, Н. Дж.
Вік по скінченні війни здавався, що вже ціла біла проминула. Та, на жаль, смерть таки ще на нього чигала і таки його знайшла. Покійний прожив всього 30 літ. Покинув у величезну смутку батька і матір, які лише його одного мали, та жєну Лотте по назвищу Войтович, зашекалу в Елізабет. — В. Р. ПІ.
М. Чумер, секр.

ПОШУКУЮТЬ

БОРДАН ІВАНЧУК
пошукує свого брата
ЯРОСЛАВА ІВАНЧУКА
з Галичини.

МАРІЯ КУРОЧКА
з Слобідки Струської, Галичини,
пошукує

ЛЮБА ГАЛАНДЖІЯ
я інших крєпких та знайомих
По більшій інформації пишуть, в обидвох справах, на адресу:

GREGORY KOWALCZYK

P. O. Box 28, Great Meadows, N. J.

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуґа щира і чесна

801 SPRINGFIELD AVENUE,
corner Harrison Place

IRVINGTON, N. J.
Phone: Essex 3-9090

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН

І вище.
ОБСЛУґУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ

KANAI KAIN
FUNERAL HOME

493 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.

Phone: Perth Amboy 4-6646

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
заряджує погребамі по \$150
ціні так низькій як

ОБСЛУґА НАРКАША

JOHN BUNCO
Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Rightful funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Заняттями похоронними
BROOKLYN, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.

Tel: ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)

BRONX, N. Y.
Tel: MElrose 8-6377

ВАЛЮТА

Загально прийнято, що на державній валюті базується безпека всіх приватних і державних дібр. Зрозуміло, що питання валюти стало одним з найважливіших в державному і господарському житті.

Від більше двох сотень літ рїшається питання, яка валюта є найкращою, найбільш безпечною: золота, срібна, подвійна чи паперова і до сьогодні остаточно ще не рїшено. До сьогодні стрїчаємо різні держави з різними валютами. Треба сподіватись, що й теперішні часи принесуть багато новостей у цій важкій діяльній всесвітньої господарки. Коротко хочемо глянути в історію культури, щоб краще розуміти еволюцію валюти і її значення.

Грїш став середником виміни щойно тоді, коли взагалі на-

ступила виміна дібр. Економісти

приняли отже, що на початку

були грабівництво, крадіж і рабунки.

Ці середники були першими, що за їх поміччю

людські добра переходили з одного господарського сектора

в другий, інший. Про морські

рабунки, що згодом перетворилися в морське пірацтво,

згадав в старо-грецьких часах

Тукидид. Як дивно звучать нам

сьогодні слова, що такі рабівничі морські виправи, що їх

жертвою падали „неукріплені міста і розсіяні села", уважалося

в старовину, як пише Тукидид, героїзмом, а самі рабівничі і злодії

вкривалися свого роду славою. Те саме

потверджує історія з часів заложення

сучасної Марсїлі в 600 р. перед Хр. Але не лише морський

рабунки-був „в моді". Грабівництво, крадіж і рабунки

загніздили й на заселених суходолах і з давніх часів задержалися частинно, дещо в іншій

формі, аж до нашого середовища. Витворився був навіть

спеціальний рід „грабівничього лицарства", „равбрїттер".

Історія оповідає, що Рудольф

Габсбург (1273-1291 рр.) зни-

щив в одній лише Турингії 66

замків, що належали „равбрїт-

терам".

Кінцем грабівничього лицарства можна вважати в

середній Європі „вічний краєвий мир" цісаря Максиміліана I.

(1459 р.). До цілковитого усунення грабежі і рабунків не

дійшло.

Первісні народи, як приміром деякі на Борнео, беруть

собі в сусідів, що їм подобається, лиш рабуючи і вбиваю-

чи. Те саме роблять численні центрально африканські пле-

мена негрів.

Не все одяк мїг „потребуючи" рабувати. Власник, або

назвемо „маючий" був дуже

часто сильнішим. На цьому са-

ме підложжї зводилася і роз-

рослася виміна дібр. Її найви-

гіднішим середником став грїш.

Замінна торгівля була пер-

шим кроком вперед. У розко-

пах південної Франції знайде-

но з передісторичної доби

мушлі з Атлантийського океану

і роги антилопи знад Висли.

Відкопані старо-египетські

плоскорізьби з ок. 1450 р. пе-

ред Хр. представляють нам теж

замінну торгівлю: селянин по-

дає на торгу цибулю, збіжжа,

риби і мушлі, а міщанин подає

йому за це шнурки скляних

перел, віяльця, перфуми, тощо.

В Україні знайдено численні

предмети виміни грецького,

римського, германського і ки-

тайського походження. З лат-

инського слова „капво" —

шинкар, впроваджують слово

„кавфман" — купець.

Модерна держава у старови-

ну — Рим — провадила теж

замінну торгівлю. Молодший

Гракх оповідає: „Амфори на-

повнені вином, повертають до

Риму наповнені золотом".

— А про замінну торгівлю з кель-